

Ekonomiavdelningen
Bo Lindström

Budgetuppföljning

1:a kvartalet 2024 - med helårsprognos

Kommunstyrelsen ska vid två tillfällen per år (mars och augusti) avge en prognos till kommunfullmäktige på det ekonomiska resultatet vid årets slut. Vid sidan av dessa två prognoser inforrar Kommunstyrelsen månatliga prognoser från nämnderna som är av mer övergripande karaktär.

Sammanfattning

Den nu redovisade prognosen indikerar ett negativt resultat på -17,3 mkr vid årets slut. Det är 21,2 mkr sämre än det budgeterade resultatet på 3,9 mkr.

Utfall för skatteintäkter och statsbidrag beräknas hamna knappt 20 mkr över nivån i den beslutade budgeten. Däremot så visar prognosen på ökade kostnader för pensioner och räntor jämfört med den budget som fullmäktige beslutade om i juni. De beräknade kostnaderna överstiger budget med ca 15 mkr.

Det effektiviseringsarbete som inleddes för ett antal år sedan behöver fortsätta då flertalet verksamheter har en högre kostnadsnivå än jämförbara kommuner. Nämndernas resultat i bokslutet för 2023 men även nämndernas prognoser för 2024 pekar på att det finns en hel del effektiviseringsarbete kvar att göra.

Förvaltningarna redovisar underskott på totalt -18,7 mkr i sina helårsprognoser. Två av nämnderna räknar med underskott och socialnämnden prognosticerar med det största underskottet på -21,1 mkr.

Prognosens tillförlitlighet

När prognosen ska tolkas är det viktigt att ha i minnet att den baseras på årets första tre månader.

Verksamhetens nettokostnader uppgår till drygt 792 mkr. Det innebär att 1 procentenhets avvikelse motsvarar knappt 8 mkr. Det är därför tämligen ointressant att diskutera om kommunen kommer att redovisa en eller fem mkr i resultat.

Omvärlden

Perioden av rekordhöga prisökningar ligger bakom oss och en fortsatt nedåtgående trend förutses för inflationen globalt. Centralbankerna kommer av detta skäl att kunna sänka styrräntorna i år. Det tar dock tid för ränteförändringar att få full effekt i ekonomin. Trots att Riksbanken sänker styrräntan innan sommaren och att inflationen i Sverige under det andra halvåret i år skjuter under inflationsmålet på 2 procent bedöms det dröja tills 2025 innan svensk BNP-tillväxt tar ordentlig fart.

Både global och svensk tillväxt blir svag i år, men konjunkturedgången bottnar i år. Det ger avtryck i arbetsmarknaden med en fortsatt dämpning av sysselsättningsgraden. Andelen arbetslösa ökar till 8,7 procent i år, en ökning om cirka en procentenhet från 2023. Den svaga sysselsättningen i år medför en ovanligt liten uppgång av lönesumman. Ökningen av skatteunderlaget blir 2024 därför det lägsta sedan 2010 (undantaget pandemiåret 2020). En återhämtning för andelen sysselsatta beräknas ske 2025, i kölvattnet av stigande BNP-tillväxt. Stigande sysselsättning ger då en långt snabbare ökning av skatteunderlaget än i år. Beaktas även prisutvecklingen för kommuner och regioner är skillnaden mellan 2024 och 2025 ännu större: från en betydande nedgång i reala termer i år förutses en betydande real förstärkning av skatteunderlaget 2025.

Förutom de effekter som inflationen orsakar för åren 2023-2024 så har kommunerna fortfarande att hantera de redan tidigare aviserade utmaningarna. Det är i huvudsak tre områden som nämns i sammanhanget:

1. Kompetensförsörjningen
2. Demografiska förändringar, det vill säga färre barn och unga samt fler äldre.
3. Stora investeringsbehov.

Det är därför mycket viktigt att kommunstyrelsen och nämnderna, inför dessa utmaningar, anpassar sina verksamheter så att ekonomiskt utrymme finns att möta framtiden. Kommunstyrelsen avser att i högre grad än tidigare strukturera upp ekonomistyrningen i kommunen för att kunna möta de framtida utmaningarna.

Investeringsbudgeten för 2024 uppgår till 115,3 mkr inkl ombudgeteringar från föregående år för skattekollektivet. Nämnderna rapporterar avvikelser ifrån beslutad budget i sina prognoser på totalt 11,1 mkr.

Prognosen ska istället ses som indikator på om kommunen kommer att klara sitt budgeterade resultat eller inte. Föreliggande prognos ger vid handen att kommunen, om förutsättningarna inte dramatiskt förändras, kommer att uppnå ett resultat avsevärt sämre än det budgeterade resultatet på 3,9 mkr.

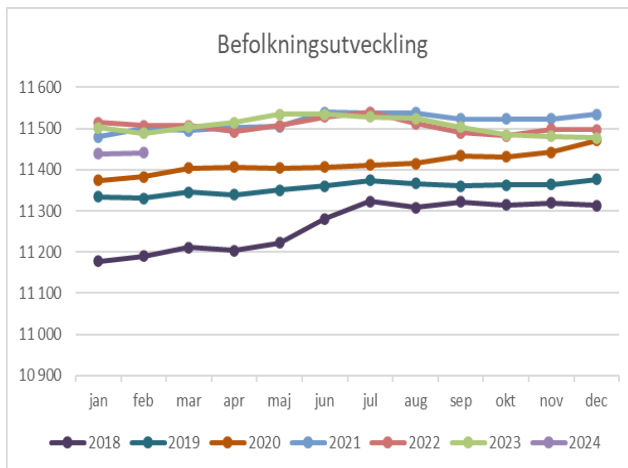
I år minskar tillväxten av skatteunderlaget markant och ökar endast med 2,7 procent. Det beror i huvudsak på en tydlig inbromsning av lönesumman. Medan lönerna i år beräknas stiga ungefär i samma takt som förra året väntas antalet arbetade timmar stagnera.

Det reala skatteunderlaget är negativt 2023 och 2024, för att sedan vända uppåt igen. Den köpkraft som skatteunderlaget ger för kommuner och regioner dämpas genom stora prisuppgångar (priser och löner samt pensionskostnader i kommunsektorn). På sektornivå beräknas skatteunderlaget i reala termer urholkas kraftigt 2023 och 2024. Skatteunderlaget har inte fallit i reala termer sedan 2003. Nivåtappet är därför närmast unikt. Köpkraften kommer att vara varaktigt dämpad under hela prognosperioden, trots en beräknat snabb återhämtning 2025 och 2026.

Befolkningsutvecklingen

Kommunens befolkningsutveckling har inte varit lika positiv under 2023 och 2024 som de närmast föregående åren. Efter årets första två månader så minskade befolkningen med 37 invånare. Födelseunderskottet uppgick till -14 invånare medan flyttningsnettot var -23 invånare.

Befolkningen per 240229 uppgick till **11 441** vilket är 47 invånare färre än vid samma tillfälle förra året. Befolkningen prognostiseras vara fortsatt svag under året.

Nämndernas avvikelser i driftbudgeten

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen	
Budgeterad nettokostnad	-163 093
Prognos	-162 185
Avvikelse	908

Avvikelser:

Kommunstyrelsen beräknas göra ett överskott om 908 tkr vid årets slut. Förvaltningen vakanshåller tre tjänster under året vilket beräknas förbättra resultatet med ca 1,2 mkr.

Fastighetsavdelningen räknar med ett mindre underskott. Förvaltningen har även extra kostnader i samband med byte av kommundirektör.

Kultur- och tekniknämnden

Tekniska förvaltningen	
Budgeterad nettokostnad	-40 582
Prognos	-40 582
Avvikelse	0

Avvikelser:

Totalt räknar nämnden med ett överskott på 950 tkr vid årets slut.

- **Tekniska förvaltningen** kalkylerar med ett resultat i nivå med budget. Viss osäkerhet råder dock kring kostnaderna för vinterväghållningen.

Kultur, evenemang, fritid	
Budgeterad nettokostnad	-24 925
Prognos	-23 975
Avvikelse	950

- **Kultur, evenemang och fritid:** Vakanshållning av tjänst eller del av tjänst inom bibliotek, fritid och kulturskola genererar överskott vid årets slut.

Nämndernas avvikelser i driftbudgeten, forts

Sydnärkes miljö- och byggnämnd

Samhällsbyggnad Sydnärke	
Budgeterad nettokostnad	-6 829
Prognos	-7 346
Avvikelse	-459

Avvikelser:

Underskottet beror i huvudsak på att de planerade intäkterna för fysisk planering synes bli betydligt lägre än planerat.

Även köp av konsultstöd för kartverksamheten beräknas överskrida budget.

Totalt bedöms nämnden göra ett underskott på 1 030 tkr varav -459 tkr är Askersunds kommuns andel.

Barn- och utbildningsnämnden

Barn- och utbildningsförvaltningen	
Budgeterad nettokostnad	-258 644
Prognos	-257 644
Avvikelse	1 000

Avvikelser:

Barn- och utbildningsnämnden bedömer att resultatet för nämnden 2024 kommer att ligga bättre än planerad budget.

- Anpassad grundskola beräknas redovisa underskott vid årets slut. Övriga verksamheter räknar med överskott.

Socialnämnden

Socialförvaltningen	
Budgeterad nettokostnad	-311 822
Prognos	-332 922
Avvikelse	-21 100

Avvikelser:

Socialnämnden kalkylerar med ett stort underskott vid årets slut.

- Äldreomsorg räknar med ett underskott inom alla områden främst beroende på ökade kostnader för personal.
- Individ- och familjeomsorgen räknar med ett underskott på grund av ökat antal insatser inom vård till barn och unga och ökat behov av ekonomiskt bistånd.
- Funktionsstöd räknar med underskott beroende på en nya placeringar som inte är budgeterad. Inom LSS är även personalkostnaderna inom gruppbo-städer högre än budget.

Finansförvaltningen

Finansförvaltningen	
Budgeterad nettointäkt	809 870
Prognos	807 450
Avvikelse	-2 480

Avvikelser:

Finansförvaltningen lämnar ett underskott om 2,5 mkr .
De största avvikelserna är :

- Skatteintäkter - 7,3 mkr och statsbidrag +20,6 mkr.
Pensionskostnaderna -6,0 mkr och räntekostnader -8,7 mkr.

Investeringar

Totalt har kommunen budgeterat investeringar på 148 mkr, inklusive om- och tilläggsbudgeteringar från föregående år. Till och med mars månad har ca 27 mkr redovisats. Inga större avvikelser från budget har rapporterats i prognoserna under året. Prognosen ligger på +11 mkr. De skattefinansierade investeringarna uppgår till 115 mkr och de avgiftsfinansierade till 33 mkr.

Resultaträkning

Resultaträkning	2023			2024		
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	167 023	189 243	22 220	188 277	199 243	10 966
Verksamhetens kostnader	-870 662	-913 241	-23 817	-919 635	-954 349	-34 714
Avskrivningar	-53 100	-53 100	0	-61 337	-63 300	-1 963
Verksamhetens nettokostnader	-756 739	-777 048	-20 359	-792 695	-818 406	-25 711
Skatteintäkter	611 169	612 952	1 783	640 485	633 181	-7 304
Kommunalekonomisk utjämning	160 340	161 156	816	168 876	189 461	20 585
Finansiella intäkter	6 000	6 000	0	6 000	6 000	0
Finansiella kostnader	-16 500	-16 500	0	-18 758	-27 500	-8 742
Resultat	4 270	-13 490	-17 760	3 908	-17 264	-21 172

Driftredovisning

Driftredovisning	2023			2024		
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-170 333	-171 240	-907	-163 093	-162 185	908
Kultur- och tekniknämnden	-57 253	-58 518	-1 265	-65 507	-64 557	950
<i>Varav tekniska förvaltningen</i>	<i>-33 123</i>	<i>-34 723</i>	<i>-1 600</i>	<i>-40 582</i>	<i>-40 582</i>	<i>0</i>
<i>Varav kultur, evenemang, fritid</i>	<i>-24 130</i>	<i>-23 795</i>	<i>335</i>	<i>-24 925</i>	<i>-23 975</i>	<i>950</i>
Sydnärkes Miljö- och Byggnämnden	-6 750	-7 647	-897	-6 896	-7 346	-450
Barn- och utbildningsnämnden	-230 368	-232 518	-2 150	-258 644	-257 644	1 000
Socialnämnden	-288 658	-303 658	-15 000	-311 822	-332 982	-21 100
Summa nämnderna	-753 362	-773 581	-20 219	-805 962	-824 714	-18 692
Finansförvaltningen	757 632	760 091	2 459	809 870	807 450	-2 480
Summa Nettokostnader	4 270	-13 490	-17 760	3 908	-17 264	-21 172

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning	2023			2024		
	Budget	Prognos	Avvikelse	Budget	Prognos	Avvikelse
Kommunstyrelsen	-157 410	-154 528	2 882	-83 761	-79 137	4 624
Kultur- och tekniknämnden	-48 840	-48 840	0	-56 587	-52 087	4 500
<i>Varav tekniska förvaltningen inkl VA</i>	<i>-48 440</i>	<i>-48 440</i>	<i>0</i>	<i>-55 664</i>	<i>-51 164</i>	<i>4 500</i>
<i>Varav kultur, evenemang, fritid</i>	<i>-400</i>	<i>-400</i>	<i>0</i>	<i>-923</i>	<i>-923</i>	<i>0</i>
Sydnärkes Miljö- och Byggnämnd	-700	-800	-100	-300	-300	0
Barn- och utbildningsnämnden	-2 700	-2 874	-174	-4 720	-2 720	2 000
Socialnämnden	-2 300	-2 300	0	-2 300	-2 300	0
Summa Investeringsutgifter	-211 950	-209 342	2 608	-147 668	-136 544	11 124

Likviditet, upplåning och placering

Likviditeten har gått från att vara god till att nu vara svag. Under den höga investeringstakten de senaste åren har kommunen försökt att finansiera så mycket som möjligt med egna medel.

Låneskulden uppgår till ca 876 mkr vilket är 120 mkr mer än vid motsvarande period föregående år. Upplåning på ca 35 mkr planeras under resten av året för att finansiera de strategiska investeringarna.

De placerade medlen avseende framtida pensionsutbetalningar uppgår till ca 24 mkr.

Personalredovisning

Anställda per förvaltning				
Förvaltning	Kvartal 1 2024		Kvartal 1 2023	
	Heltid	deltid	Heltid	deltid
Kommunledningsförvaltningen	40	1	45	4
Tekniska förvaltningen	100	18	95	18
Barn- och utbildningsförvaltningen	307	41	305	52
Socialförvaltningen	374	89	365	102
Samhällsbyggnadsförvaltningen	30	0	30	0
Kultur, fritid, evenemang	16	6	16	4
Totalt	867	155	856	180

Det totala antalet anställda i kommunen har minskat med 14 stycken jämfört med 1:a kvartalet 2023 och uppgår nu till 1022 st. Minskningen är störst inom barn- och utbildningsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen. Det har även skett en omfördelning mellan antalet heltidsanställda och deltidsanställda.

Sjukfrånvaro i procent per förvaltning

Sjukfrånvaron är högre under första kvartalet 2024 jämfört med första kvartalet 2023. Den totala sjukfrånvaron har ökat med 1,04 procentenheter vilket får anses vara en stor förändring. Generellt sett så är sjukfrånvaron särskilt hög under årets första månader. På de mindre förvaltningarna med få medarbetare kan enstaka sjukdomsfall få orimligt stor påverkan på statistiken.

I jämförelse med övriga kommuner i Sydnerke har Askersunds kommun fortfarande en låg nivå på sjukfrånvaron.

Sjukfrånvaro i procent		
	Kvartal 1 2024	Kvartal 1 2023
Kommunledning	5,06	7,07
Tekniska	9,09	8,29
Barn. o utbildn.	8,42	7,74
Socialförv.	13,05	11,13
Samhällsbyggn.	9,34	9,44
Kultur, fritid, evenemang	3,03	3,57
Totalt	10,30	9,26

Askersunds kommun
696 82 Askersund

Tfn: 0583-81 000
Fax:0583-81 100
E-post:info@askersund.se
www.askersund.se